

Mladi za napredek Maribora 2015
32. srečanje

POZNAVANJE ZAŠČITNIH UKREPOV V PRIMERU POŽARA NA OŠ

Raziskovalno področje: Varstvo okolja
Raziskovalna naloga

Avtor: ANJA PETERNEL
Mentor: BLAŽ BEVC
Šola: OŠ LEONA ŠTUKLJA MARIBOR

2015, Maribor

Mladi za napredek Maribora 2015

32. srečanje

POZNAVANJE ZAŠČITNIH UKREPOV V PRIMERU POŽARA NA OŠ

Raziskovalno področje: Varstvo okolja

Raziskovalna naloga

2015, Maribor

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Opredelitev problema	2
1.2	Hipoteze.....	2
1.3	Način raziskave.....	3
1.4	Cilji raziskovalne naloge	3
2	DRUŽBENA ODGOVORNOST	4
3	TEORETIČNI DEL	5
3.1	Opredelitev osnovnih pojmov	5
3.2	Požarni red.....	5
3.3	Izveček požarnega reda	6
3.4	Požarni načrt.....	8
3.5	Evakuacija	9
3.6	Načrt evakuacije	10
4	METODOLOGIJA DELA.....	11
5	ANALIZIRANJE REZULTATOV	11
6	INTERPRETACIJA HIPOTEZ NA OSNOVI REZULTATOV ANKETIRANJA.....	12
6.1	Hipoteza št. 1	12
6.2	Hipoteza št. 2	16
6.3	Hipoteza št. 3	19
6.4	Hipoteza št. 4	21
6.5	Hipoteza št. 5	23
7	SKLEP	27
8	VIRI IN LITERATURA	28
	PRILOGA.....	1

KAZALO SLIK

Slika 1: Izvleček požarnega reda.....	7
Slika 2: Požarni načrt	9
Slika 3: Načrt evakuacije.....	10

KAZALO TABEL

Tabela 1: 1. vprašanje: " <i>Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za smer umika)?</i> "	12
Tabela 2: Analiza skupnega števila odgovorov na 1. vprašanje	12
Tabela 3: 2. vprašanje: " <i>Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za zbirno mesto)?</i> "	14
Tabela 4: Analiza skupnega števila odgovorov na 2. vprašanje	14
Tabela 5: 4. vprašanje: " <i>Ali veš, kje se nahaja najbližji gasilni aparat?</i> "	16
Tabela 6: Analiza skupnega števila odgovorov na 4. vprašanje	16
Tabela 7: 5. vprašanje: " <i>Ali znaš uporabljati gasilni aparat?</i> "	17
Tabela 8: Analiza skupnega števila odgovorov na 5. vprašanje	17
Tabela 9: 7. vprašanje: " <i>Kaj moraš v primeru umika zaradi požara nujno odnesti s seboj iz šole?</i> "	19
Tabela 10: Analiza skupnega števila odgovorov na 7. vprašanje	19
Tabela 11: 11. vprašanje: " <i>Na katero telefonsko številko bi poklical gasilce?</i> "	21
Tabela 12: Analiza skupnega števila odgovorov na 11. vprašanje	21
Tabela 13: 6. vprašanje: " <i>Kako bi reagiral, če bi vam učitelj ali učiteljica povedala, da je na šoli požar in vas mora odpeljati na varno?</i> "	23
Tabela 14: Analiza skupnega števila odgovorov na 6. vprašanje	23
Tabela 15: 13. vprašanje: " <i>Kaj bi naredil, če bi opazil, da na zbirnem mestu manjka tvoj sošolec/sošolka?</i> "	24
Tabela 16: Analiza skupnega števila odgovorov na 13. vprašanje	25

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 1. vprašanje	13
Graf 2: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 2. vprašanje	15
Graf 3: Grafična Analiza skupnega števila odgovorov na 4. vprašanje	16
Graf 4: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 5. vprašanje	17
Graf 5: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 7. vprašanje	20

Graf 6: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 11. vprašanje	22
Graf 7: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 6. vprašanje	24
Graf 8: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 13. vprašanje	26

POVZETEK

Predmet obdelave raziskovalne naloge je bil poznavanje protipožarne zaščite v osnovni šoli.

V primeru požara sta hitra in predvsem pravilna odzivnost morebitnih udeležencev ter dober evakuacijski načrt življenjskega pomena. Razumljivo je, da učenci na začetku šolanja še ne poznajo vseh pravil, ki se jih morajo v nevarnih situacijah držati, zato je naloga šole kot izobraževalne ustanove, da jim ta pravila predstavi in približa. Idealno bi bilo, da bi v primeru požara čisto vsak učenec osnovne šole vedel, kaj naj v tistem trenutku naredi, koga naj uboga ali obvesti in na kak način naj sodeluje, da se bo nevarna preizkušnja srečno iztekla zanj in ostale učence, zaposlene na šoli ter gasilce. Med šolanjem učenci pravila in predpise spoznavajo, vendar jih morajo tudi razumeti in spoštovati.

Namen raziskovalne naloge je bil raziskati stopnjo osveščenosti učencev OŠ. V raziskavo so bili vključeni učenci vseh razredov osnovne šole. Osredotočila sem se na analizo sedanjega stanja, za katerega predvidevam, da ne ustreza potrebnim standardom.

1 UVOD

Skoraj vsak dan med novicami najdemo obvestilo ali poročilo o požarih, ki so uničili stavbe ali celo terjali življenja. Najhujše posledice so v primeru, kadar se požar razbohoti v zgradbi, kjer je velika koncentracija ljudi - stanovalcev, zaposlenih, šolarjev. Tudi Slovenija ni izjema, saj je minilo le dobro leto od zadnjega večjega požara v osnovni šoli, ki pa na srečo razen materialne škode ni terjal žrtev.

Poznavanje nevarnosti, hitra in predvsem pravilna odzivnost morebitnih udeležencev ter dober evakuacijski načrt so v primeru požara, ko odločajo trenutki, življenjskega pomena.

V uvodnem delu naloge so predstavljene hipotetične trditve v zvezi s poznavanjem zaščitnih ukrepov učencev OŠ v primeru požara (poznavanje/nepoznavanje posameznih elementov protipožarnih ukrepov, poznavanje/nepoznavanje evakuacijskih postopkov, infrastrukture, ...) Večina hipotez izhaja iz trditve, da je ozaveščenost učencev nižja od potrebne oz. nezadovoljiva.

Teoretični del naloge obsega opis problema, obdelan v literaturi - glavna teoretična izhodišča in temeljne značilnosti, ki se nanašajo na varstvo pred požari ter razlaga osnovnih pojmov, ki opredeljujejo temo raziskovalne naloge: požarni red, požarni načrt, evakuacijski načrt, zasilna signalizacija, poti umika... Predstavljen je način izvajanja raziskave, ki obsega tako obdelavo literature, anketiranje in statistične metode.

V praktičnem delu naloge je opisan potek dela in ustrezne metode dela ter postopki, s katerimi sem prišli do rezultatov. Rezultati so predstavljeni pregledno in razumljivo, s pomočjo tabel in grafov.

Zaključek naloge zajema analizo dobljenih rezultatov. Na ta način pridobljene podatke in ugotovitve sem uporabila za preverjanje/potrditve/ovržbo posamičnih zastavljenih hipotez. Predstavila sem povzetek glavnih rezultatov, ki so bili doseženi.

1.1 Opredelitev problema

Svet okrog nas nas vsakodnevno preseneča z različnimi nenavadnimi in presenetljivimi situacijami, nekatere od njih niso ugodne. Med te spada tudi požar, ki nas običajno preseneti nepripravljene. V trenutku se znajdemo vpleteni osebno ali le v vlogi opazovalca.

Število požarov v stanovanjskih in javnih/poslovnih objektih niha, dolgoročno pa se ne zmanjšuje. Vzroki požarov so večinoma nepazljivost, površnost in pomanjkljivo poznavanje vzrokov za nastanek požara.

Uvedba požarne preventive, dosledno upoštevanje pravilnikov in Zakona o varstvu pred požarom naj bi pripomoglo k zmanjševanju možnosti za nastanek požara in s tem povezano ogroženostjo.

Od nas je odvisno, ali bomo znali pravilno in pravočasno reagirati, da preprečimo večjo materialno škodo ali poškodbe prizadetih v požaru.

1.2 Hipoteze

Postavila sem naslednje hipoteze:

- H1: Pričakujem, da večina anketirancev pozna znak za smer umika v primeru nevarnosti in znak za zbirno mesto v primeru umika (v primeru nevarnosti), znanje oz. poznavanje pa narašča s starostjo učencev.
- H2: Pričakujem, da večina anketirancev ne ve, kje se nahaja najbližji gasilni aparat ali ga ne zna uporabljati.
- H3: Pričakujem, da bi večina anketirancev v primeru požara s seboj hotela odnesti nepotrebne reči, predvsem bi učenci tretje triade najprej želeli poskrbeti za svoj telefon. Učenci se ne zavedajo, da v primeru požara rešujejo najprej življenje.
- H4: Pričakujem, da skoraj vsi anketiranci poznajo telefonsko številko gasilcev.
- H5: Pričakujem, da v primeru umika zaradi nevarnosti učenci ne bi ubogali navodil učiteljice/učitelja. Po svoji presoji bi ravnali tudi v primeru, če bi na zbirnem mestu pogrešili sošolca.

1.3 Način raziskave

V raziskavo sem vključila učence vseh razredov osnovne šole. Osredotočiti sem se nameravala na analizo sedanjega stanja, za katerega predvidevam, da ne ustreza potrebnim standardom.

Analizo je bila izvedena na osnovi ankete, s katero sem ugotavljala požarno osveščenost učencev, poznavanje postopkov in njihovo ravnanje oz. ukrepanje ob morebitnem požaru v stavbi osnovne šole.

1.4 Cilji raziskovalne naloge

Raziskovalnega dela sem se lotila z namenom, da preučim varnostno zakonodajo in varnostne mehanizme v primeru požara na osnovni šoli ter preverim organiziranost varstva pred požarom in sistem nadzora nad izvajanjem požarne varnosti. Raziskati sem želela stopnjo osveščenosti učencev. V raziskavo sem vključila vse učence osnovne šole. Osredotočiti sem se nameravala na analizo sedanjega stanja.

Cilji naloge so bili primerjava preučene veljavne požarnovarnostne zakonodaje z dejanskim stanjem. Pri tem me je zanimala stopnja osveščenosti učencev, poznavanje in upoštevanje požarnega reda, požarnovarnostnih predpisov in postopkov, odzivnost ter medsebojno sodelovanje in poznavanje ukrepov v primeru nevarnosti.

2 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Mladi v šoli preživimo veliko časa. Pomembno je, da se gibljemo in učimo v varnem okolju, h kateremu lahko veliko pripomoremo tudi sami.

Z analizo in interpretacijo dobljenih podatkov je izdelek dobil tudi uporabno vrednost, saj je bil namen raziskovalne naloge poiskati šibke točke v sistemu požarne varnosti in tako z informacijami pripomoči k varnejšemu vsakdanjiku vseh osnovnošolcev.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 Opredelitev osnovnih pojmov

Osnova zadevne zakonodaje je Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07, 9/11, 83/12) in njemu podrejeni pravilniki:

- Pravilnik o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti (Uradni list RS, št. 70/1996, 5/1997 popravljen),
- Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 32/11, 61/11) ter
- Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11, 101/11).

Ti pravilniki ne predpisujejo le načina ravnanja v primeru požara ampak tudi izobraževanje in usposabljanje prebivalstva, prostorsko načrtovanje, graditev objektov, ravnanje s požarno nevarnimi snovmi ter izvajanje požarnega varovanja.

Dokumenti, katerih izdelavo uvrščamo med preventivne ukrepe varstva pred požarom so:

- požarni red,
- požarni načrt in
- načrt evakuacije.

Te dokumente morajo ob upoštevanju zakonsko določenih zahtev izdelati lastniki ali uporabniki stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov. Tej zakonodaji so podrejene tudi osnovne šole v Sloveniji.

3.2 Požarni red

(<http://izobrazevanje.rtv slo.si>)

Požarni red je dokument, ki ga je treba stalno posodablјati v skladu s spremembami v objektu ali njegovem delu, ki vplivajo na požarno varnost.

Vsebina mora biti smiselno prilagojena posebnostim in namembnosti posameznega objekta ali njegovega dela.

Požarni red določa:

- organizacijo varstva pred požarom, zlasti naloge in odgovornosti zaposlenih ali stanovalcev pri preprečevanju nastanka požara;
- ukrepe varstva pred požarom, ki jih zahtevajo delovne in bivalne razmere, kakor so prepoved kajenja, ali uporaba odprtega ognja;
- odstranjevanje vseh gorljivih snovi, ki niso potrebne za nemoten potek dela, iz požarno ogroženih prostorov;
- podatek o predvidenem številu uporabnikov glede na namembnost stavbe in prostorov v njej, ki mora biti naveden tudi v izvlečku požarnega reda;
- ukrepe zaradi nevarnosti eksplozije, gorljivih odpadkov, električnih in plinskih naprav ter drugih virov vžiga;
- ukrepe za varno evakuacijo in hitro intervencijo;
- druge preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom, način in kontrolo izvajanja teh ukrepov;
- navodila za ravnanje v primeru požara, zlasti naloge in postopke za ukrepanje zaposlenih, obiskovalcev ali gostov oziroma stanovalcev ob nastanku požara,
- podatke o službah, ki jih je treba obvestiti o požaru, ter naloge in odgovornosti zaposlenih oziroma stanovalcev po požaru;
- vrste in načine usposabljanja zaposlenih oziroma stanovalcev.

3.3 Izvleček požarnega reda

Izvleček požarnega reda je namenjen vsem osebam, ki se zadržujejo v objektu, na katerega se nanaša požarni red, nameščen mora biti na vidnem mestu. Vsebuje podatke o organizaciji varstva pred požarom, predvideno število uporabnikov glede na namembnost objekta, ukrepe varstva pred požarom in navodila za ravnanje v primeru požara.

Vsebina izvlečka požarnega reda mora obsegati kratka in jasna sporočila, grafične znake in simbole, ki morajo biti za posamezne prostore v objektu prilagojeni posebnostim tega dela objekta.

IZVLEČEK POŽARNEGA REDA

RA Slovenija, Tavčarjava 17, 1550 Ljubljana
in velja v prostorih poslovno- upravne stavbe

PREPOVEDANO
ODLAGANJE
MATERIALA NA
EVAKUACIJSKIH
POTEH

1. ORGANIZACIJA VARSTVA PRED POŽAROM

Za pravilno izvajanje požarno preventivnih ukrepov so odgovorni vsi zaposleni v RA Slovenija, Tavčarjava 17 v Ljubljani. V poslovni stavbi je cca 500 zaposlenih. Vsi, ki se v stavbi zadržujejo so dolžni upoštevati in izvajati določila požarnega reda, navodil, zahtev in ostalih predpisov s področja varstva pred požarom. Opažene nepravilnosti javite UPRAVNIKU in pooblaščenim osebam VPP.

2. UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM

- v prostorih TV objekta se lahko zadržujejo zaposleni, obiskovalci in gostje pa le ob prijavi v recepciji;
- kajenje je dovoljeno samo na označenih mestih (glej grafično prilogo)
- v vseh prostorih objekta se mora redno vzdrževati red in čistočo
- hodniki in stopnišča ter dostopi do gasilnikov, elektro omaric, dimniških vrat in glavnih zapornih elementov morajo biti vedno prosti;
- vnašanje in uporaba električnih naprav, grelnih teles, gorljivih materialov in snovi, ki niso vezane na poslovanje oz. dejavnost je v objekt prepovedano;
- v primeru vzdrževalnih ali kakršnih koli drugih del, oziroma pri uporabi odprtega plamena, pri katerem obstaja možnost povzročitve požara se s strani osebe, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred požarom pridobi pisno dovoljenje za delo in zagotovi požarno stražo;
- za odlaganje gorljivih odpadkov in papirja morajo biti nameščeni kovinski koši s pokrovom;
- po zaključku del se mora izključiti vse porabnike iz električnega omrežja, kateri niso v stalni funkciji delovanja;
- v primeru evakuacije se uporabljajo izhodi, zasilni izhodi in poti rešitve, ki so vidni in trajno označeni ter vedno prosti;
- za gašenje požarov so na vidnih in označenih mestih nameščeni gasilni aparati in hidranti ter ostala pomožna reševalna oprema.

KADITI
PREPOVEDANO

UPORABI
GASILNIKE

3. NAVODILA ZA RAVNANJE V PRIMERU POŽARA

- Ohranite mir – brez panike;
- Javite požar na 112;
- v primeru odkritja nastanka požara aktiviramo ročni javljalik požara in ročni aktivator dimnih loput;
- O požaru takoj obvestite odgovorne osebe;
- poskusite pogasiti požar in uporabite najbližje primerno gasilsko sredstvo;
- izklopite električno napetost v sektorju
- zaprite vrata in okna (ne zaklepajte)
- opozorite ogrožene osebe in pomagajte invalidnim osebam;
- življenja imajo prednost pred opremo
- Pri evakuaciji iz zgradbe sledite oznakam vse do zbirnega mesta;
- če je evakuacijska pot onemogočena vzbudite pozornost;
- upoštevajte navodila vodje gasilske intervencije
- obveznost strank in drugih oseb, ki se zadržujejo v objektu je da se držijo navodil za preprečevanje požara ali drugih nesreč, ki so jim dane z oglasi ali pa jih dobijo prek zaposlenih

JAVITE POŽAR

4. NAVODILA ZA JAVLJANJE POŽARA ZA OSEBO, KI ZAZNA POŽAR

Pri obveščanju gasilske enote (112) posreduj naslednje podatke:

- KDO KLIČE
- KJE GORI
- KAJ GORI IN OBSEG GORENJA
- ALI SO NA KRAJU POŽARA PONESREČENCI ALI OGROŽENI LJUDJE

V kolikor opazite opuščanje in nepravilnosti pri izvajanju zahtev iz varstva pred požarom, ste dolžni o tem obvestiti odgovorno osebo.

JZ RTV Slovenija,
Generalni direktor Anton Guzej:

Slika 1: Izvleček požarnega reda

(<http://izobrazevanje.rtv slo.si>)

3.4 Požarni načrt

(http://www.mi-pa.si/pozar/poz_nacrt.html)

Požarni načrt je grafični prikaz situacije objekta in delov objekta z označenimi nevarnostmi ter sistemi, napravami in sredstvi za preventivno in aktivno požarno zaščito, s katerim se zmanjšuje nevarnost nastanka požara oziroma zagotavlja učinkovito gašenje, če do požara pride. Namenjen je uporabnikom objekta, gasilcem in drugim reševalcem.

Lastnik ali uporabnik objekta mora en izvod podpisanega požarnega načrta izročiti gasilski enoti, ki opravlja javno gasilsko službo na območju objekta. Pred izdelavo požarnega načrta lahko zaprosi pristojno gasilsko enoto, da mu svetuje pri izdelavi požarnega načrta.

Požarni načrt mora biti izdelan v merilu, praviloma na formatu A4 ali A3 oziroma v formatu, ki še omogoča preglednost grafičnih znakov.

Za označevanje opreme, naprav in drugih sredstev za varstvo pred požarom ter vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite je treba upoštevati predpise o grafičnih znakih za izdelavo prilog požarnih redov.

Požarni načrt mora vsebovati prikaz objekta v prostoru in prikaz požarne varnosti objekta. Glede na velikost in strukturo objekta, se lahko pripravijo tudi požarni načrti za posamezne dele etaž z vrisanimi nevarnostmi.

Prikaz objekta v prostoru mora zajemati podatke o:

- 1. legi in namembnosti vseh objektov na zemljišču;
- 2. stopnji požarne obremenitve;
- 3. intervencijskih poteh in postavitvenih površinah za gasilce in druge reševalce;
- 4. visoko in nizkonapetostnih elektrovodih in napravah;
- 5. plinovodih ali vodih požarno nevarnih snovi;
- 6. hidrantnih omrežjih in drugih vodnih virih za potrebe gašenja;
- 7. prisotnosti nevarnih snovi in eksplozijsko ogroženih prostorih;
- 8. gasilskih orodiščih.

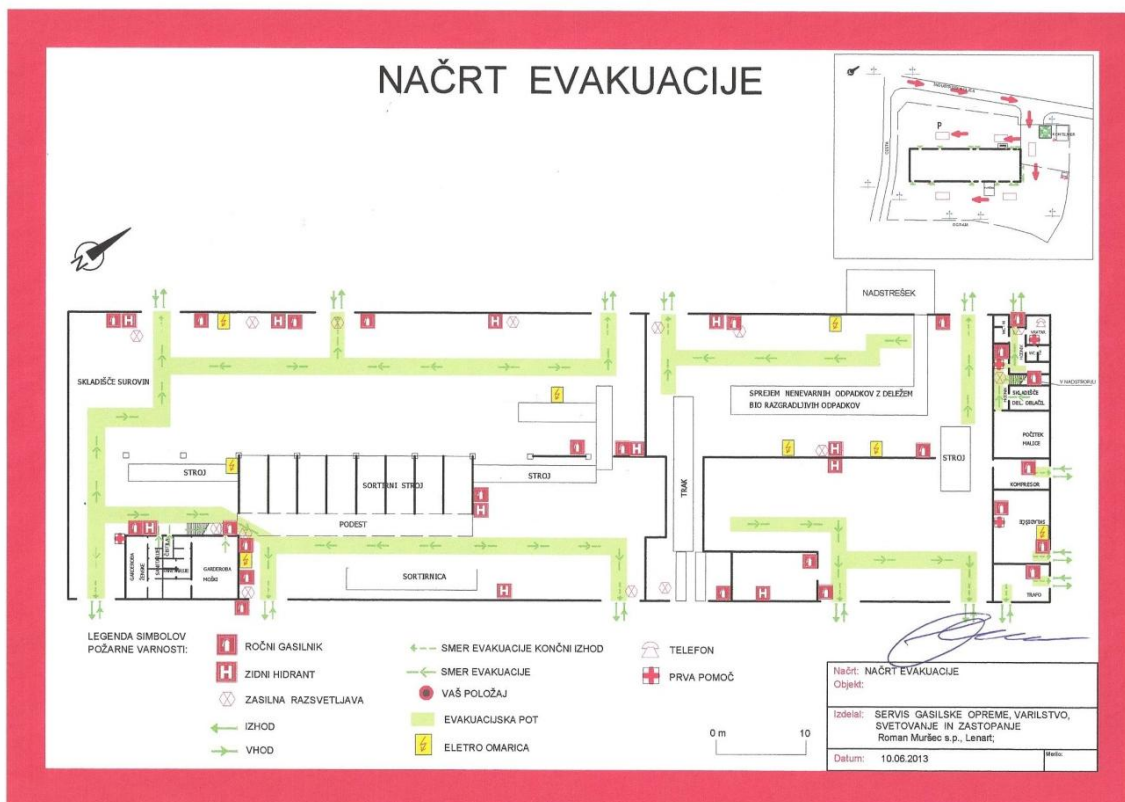
3.6 Načrt evakuacije

(<http://www.servismursec.si>)

Načrt evakuacije je grafični prikaz objekta s podatki, ki prikazujejo možnost urejenega gibanja oseb na varno mesto ob požaru ali drugi nevarnosti. Na njem so vrisani:

- položaj posameznih prostorov,
- točka nahajanja,
- evakuacijska pot,
- zbirno mesto,
- mesta namestitve naprav, opreme in sredstev za gašenje ter položaj javljalnikov požara.

Načrti evakuacije so v večnadstropnih zgradbah izobešeni v vsakem nadstropju ali delu nadstropja, kjer je to potrebno.

Slika 3: Načrt evakuacije

(<http://www.servismursec.si/Pages/Po%C5%BEarni%20in%C5%BEeniring>)

4 METODOLOGIJA DELA

Osnova za izvedbo raziskave je bila proučitev obstoječe literature, priročnikov, spletnih ter drugih virov.

Raziskava z anonimnim anketnim vprašalnikom (glej prilogo) je bila izvedena med učenci vseh razredov osnovne šole. Poleg vprašanja o osnovnih podatkih učencev (razred), potrebnih za razvrščanje podatkov, je anketni vprašalnik zajemal še štiri vprašanja zaprtega tipa in devet vprašanj odprtega tipa. Na vsako vprašanje je bil možen le en pravilen odgovor.

Analiza je bila izvedena na osnovi ankete, s katero sem ugotavljala požarno osveščenost učencev, poznavanje postopkov in njihovo ravnanje oz. ukrepanje ob morebitnem požaru v stavbi osnovne šole.

Pridobljeni podatki so bili obdelani glede na razrede, analize pa prikazane tabelarično in grafično z namenom potrditve ali zavračanja zastavljenih hipotez.

5 ANALIZIRANJE REZULTATOV

V analizi so zajeti podatki, zbrani na osnovi odgovorov učencev v posameznih razredih, ki so bili prisotni na dan izvajanja anketiranja. Odstopanje od realnega števila učencev v posameznih razredih zaradi odsotnosti od pouka je minimalno in ni predvideno za prikaz v tabelah za analizo.

V anketi je sodelovalo 195 učencev. Pri vsaki nalogi so obkrožili en odgovor.

Večje tabele (Št.: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15) prikazujejo rezultate odgovorov na posamezna vprašanja po razredih.

Manjše tabele (Št.: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16) prikazujejo skupno število odgovorov na posamezno vprašanje.

Podatki so prikazani tudi grafično, pri čemer je delež pravih odgovorov vedno obarvan z zeleno barvo.

Vir vseh tabel in grafov je avtorica.

6 INTERPRETACIJA HIPOTEZ NA OSNOVI REZULTATOV ANKETIRANJA

6.1 Hipoteza št. 1

Tabela 1: 1. vprašanje: "Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za smer umika)?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	5	0	7	10	0	0	1	2	0	25
b)	4	0	1	1	0	1	0	0	0	7
c)	0	11	0	0	0	0	0	1	2	14
d)	19	6	15	15	16	25	13	20	20	149

Nabor odgovorov na 1. vprašanje:

- a) Prva vrata na levi.
- b) Obvezna smer hoje po hodniku.
- c) Toaletni prostori.
- d) Smer umika do zbirnega mesta v primeru nevarnosti.

Tabela 2: Analiza skupnega števila odgovorov na 1. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 1. vprašanje: "Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za smer umika)?"
a)	25
b)	7
c)	14
d)	149

Graf 1: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 1. vprašanje

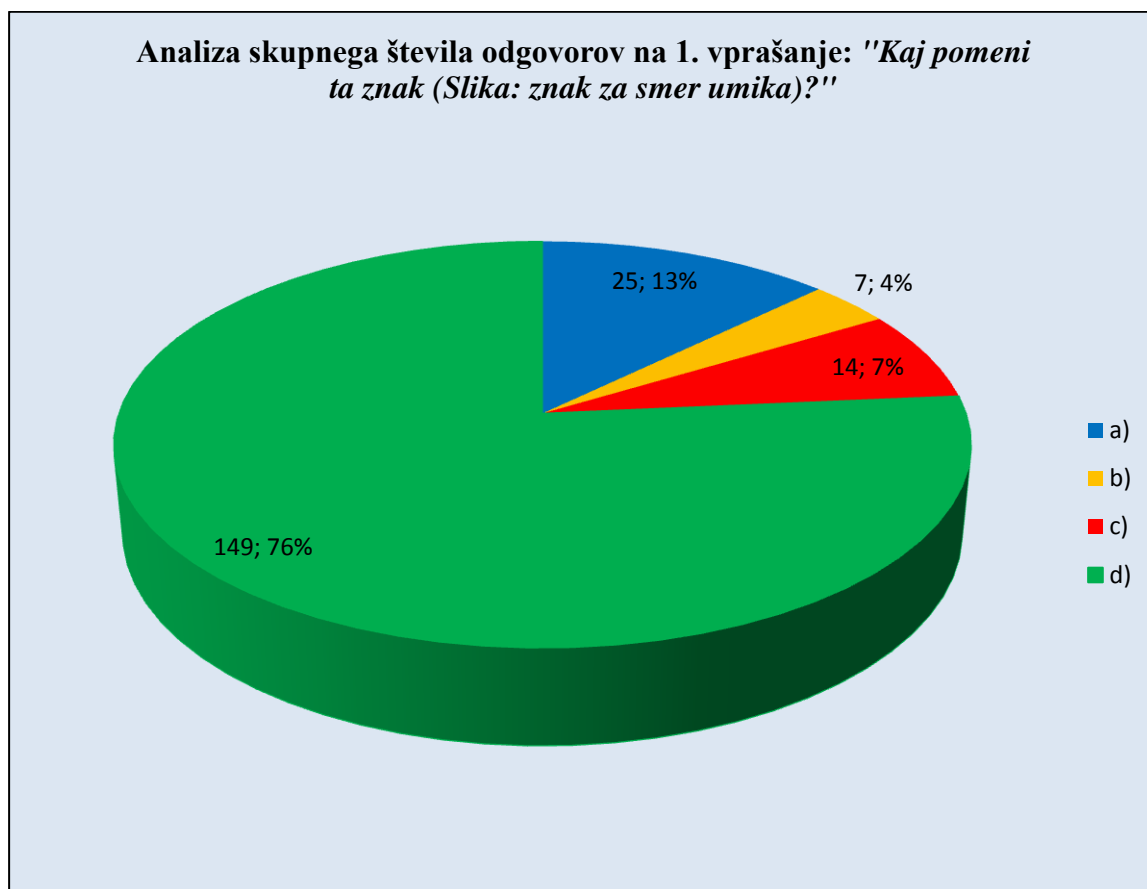

Tabela 3: 2. vprašanje: "Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za zbirno mesto)?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	6	0	3	10	0	4	0	1	0	24
b)	14	16	14	1	13	14	13	21	21	127
c)	8	0	1	0	1	8	1	0	0	19
d)	0	1	1	15	2	0	0	1	1	21

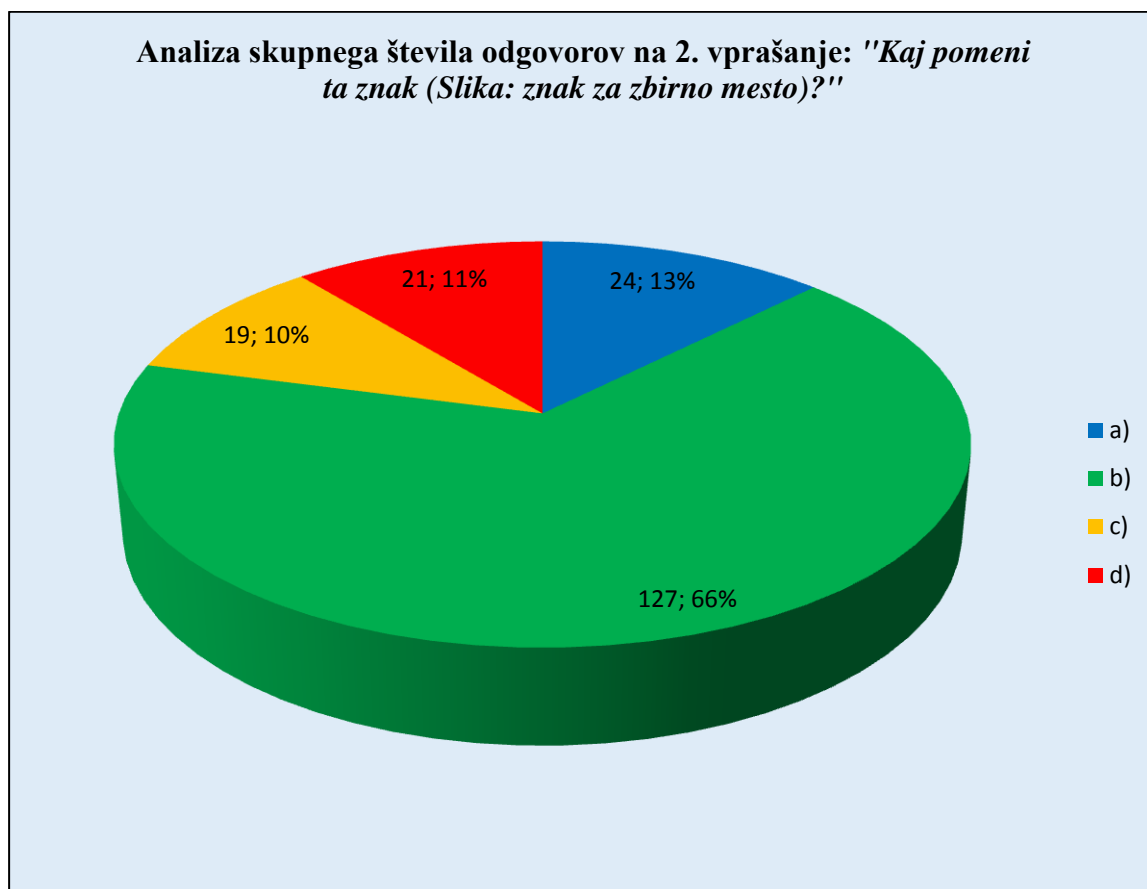
Nabor odgovorov na 2. vprašanje:

- a) Mesto druženja s sošolci med odmorom.
- b) Zbirno mesto v primeru umika iz stavbe zaradi nevarnosti
- c) Pomikaj se proti gneči
- d) Kraj, kjer te opazujejo spletne kamere.

Tabela 4: Analiza skupnega števila odgovorov na 2. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 2. vprašanje: "Kaj pomeni ta znak (Slika: znak za zbirno mesto)?"
a)	24
b)	127
c)	19
d)	21

Graf 2: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 2. vprašanje

Večina anketirancev (76%) pozna znak za smer umika v primeru nevarnosti, zato sklepam, da bi se po potrebi znali umakniti po najkrajši in najbolj varni poti. Nekaj manjši delež anketirancev (66 %) pozna znak za zbirno mesto v primeru umika iz stavbe zaradi nevarnosti. Iz analize rezultatov anketnega vprašalnika je razvidno, da delež anketirancev, ki poznajo oba znaka, narašča s starostjo anketirancev. Tako je v prvem razredu oba znaka pravilno prepoznalo 59% anketirancev, v petem 90 % in v devetem slabih 94% vseh anketirancev.

Med ostalimi odgovori na 1. vprašanje se je za odgovor a) odločilo 13% anketirancev, za odgovor b) 4 % in odgovor c) 7% vseh anketirancev.

Med ostalimi odgovori na 2. vprašanje se je za odgovor a) odločilo 13% anketirancev, za odgovor c) 10 % in odgovor d) 11% vseh anketirancev.

Na osnovi pridobljenih podatkov sem ugotovila, da so bila moja predvidevanja pravilna

6.2 Hipoteza št. 2

Tabela 5: 4. vprašanje: "Ali veš, kje se nahaja najbližji gasilni aparat?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
DA	13	11	22	19	15	18	10	17	18	143
NE	15	6	1	7	1	8	4	6	4	52

Nabor odgovorov na 4. vprašanje:

- a) DA
- b) NE

Tabela 6: Analiza skupnega števila odgovorov na 4. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 4. vprašanje: "Ali veš, kje se nahaja najbližji gasilni aparat?"
a)	143
b)	52

Graf 3: Grafična Analiza skupnega števila odgovorov na 4. vprašanje

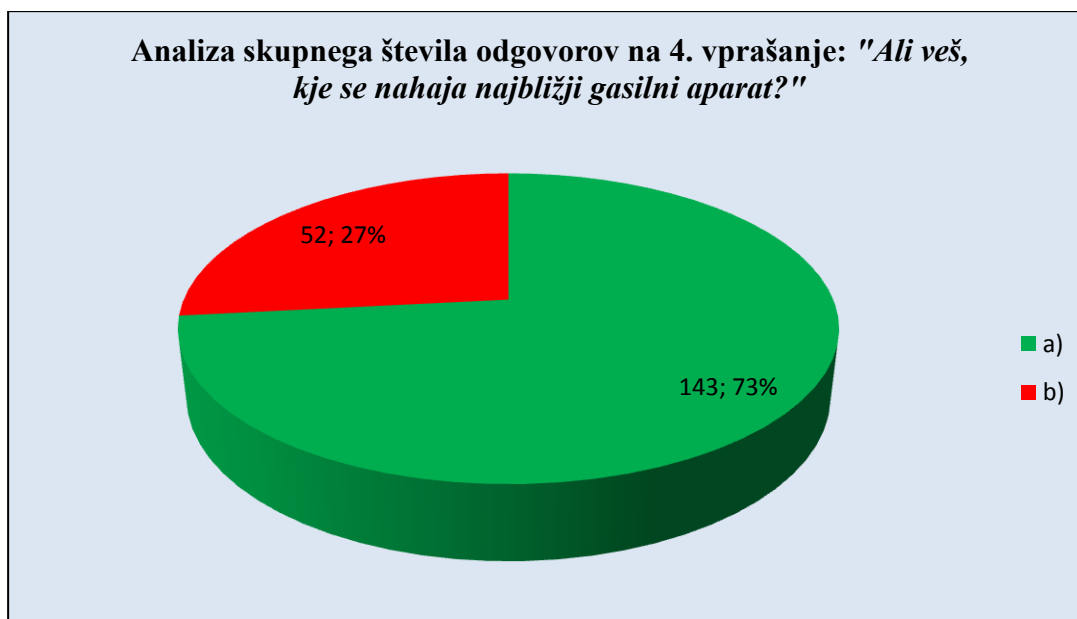

Tabela 7: 5. vprašanje: "Ali znaš uporabljati gasilni aparat?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
DA	16	9	5	12	4	10	3	12	11	82
NE	12	8	18	14	12	16	11	11	11	113

Nabor odgovorov na 5. vprašanje:

- a) DA
- b) NE
- c)

Tabela 8: Analiza skupnega števila odgovorov na 5. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 5. vprašanje: "Ali znaš uporabljati gasilni aparat?"
a)	82
b)	113

Graf 4: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 5. vprašanje

Predvidevala sem, da večini anketirancev ni znano, kje se nahaja najbližji gasilni aparat, vendar so me rezultati analize anketnega vprašalnika prijetno presenetili. Skupno kar 73 % anketirancev je odgovorilo pritrdilno, v prvi triadi 68 %, v drugi 76% in v tretji triadi prav tako 76%.

Uporaba gasilnega aparata predstavlja večjo težavo, 42% anketirancev je odgovorilo, da ga ne zna uporabljati, pri čemer je razmerje med odgovori učencev po triadah sledeče: v prvi in tretji triadi zna gasilni aparat uporabljati 44%, v drugi pa 38% vseh anketirancev.

Moje predvidevanje, da večina anketirancev ne ve, kje se nahaja najbližji gasilni aparat, je bilo napačno, večina pozna lokacijo gasilnega aparata. Potrdila pa sem domnevo, da večina anketirancev gasilnega aparata ne zna uporabljati. Pri tem je potrebno upoštevati dejstvo, da gre za osnovnošolce, za gašenje z gasilnim aparatom pa sta potrebni določena spretnost in fizična moč. Bistvo analize odgovorov ni le v tem, da bi zvedela, koliko anketirancev bi gasilni aparat po potrebi znalo uporabiti, pomembno je že, da vedo, kje se nahaja in lahko o tem obvestijo osebo, ki z aparatom sme, zna in zmore upravljati.

6.3 Hipoteza št. 3

Tabela 9: 7. vprašanje: "Kaj moraš v primeru umika zaradi požara nujno odnesti s seboj iz šole?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	2	0	0	1	0	0	1	0	2	6
b)	8	2	2	4	6	9	4	13	8	56
c)	8	9	13	5	4	7	2	3	5	56
d)	10	6	8	16	4	10	7	7	7	75
e)	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2

Nabor odgovorov na 7. vprašanje:

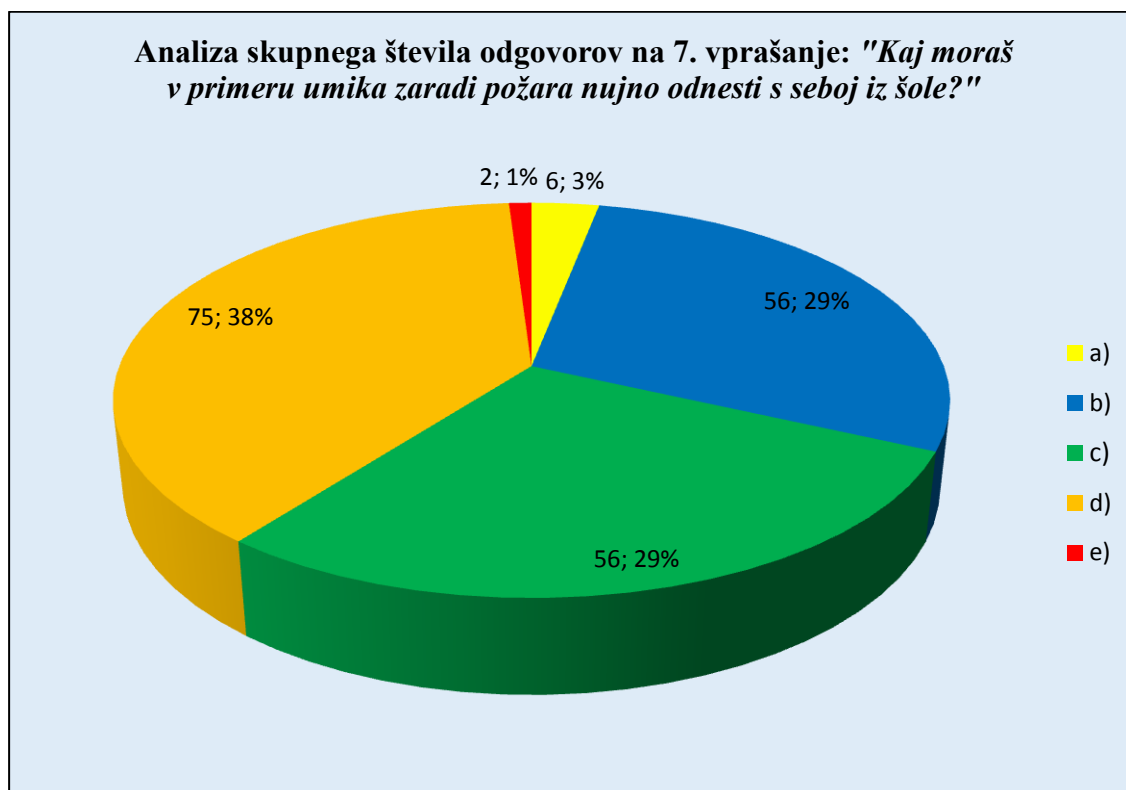
- a) Svojo malico.
- b) Oblečila in telefon.
- c) Ničesar nujno ne potrebujem.
- d) Vse svoje stvari
- e) Drugo, kaj: _____.¹

Tabela 10: Analiza skupnega števila odgovorov na 7. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 7. vprašanje: "Kaj moraš v primeru umika zaradi požara nujno odnesti s seboj iz šole?"
a)	6
b)	56
c)	56
d)	75
e)	2

¹ Vzel bi šolsko torbo.

Graf 5: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 7. vprašanje

Ugotavljam, da je skrb za lastno varnost pri osnovnošolcih vprašljiva. V primeru umika iz šolskih prostorov zaradi požara, bi večina anketirancev iskala in zbirala nepotrebno lastnino ali šolske reči. Le slaba tretjina (29%) bi se jih odločila, da prostor nemudoma zapustijo ter s seboj ne vzamejo ničesar. Dobra tretjina (38%) anketirancev bi skušala zbrati in odnesti vse svoje stvari, med starejšimi osnovnošolci je opazna tudi skrb za telefon, ki bi ga skupaj z oblačili v nuji pograbilo kar 45 %, v prvi triadi pa 24% vseh anketirancev. Za svojo malico bi poskrbeli 3% anketirancev.

Kot odgovor »*Drugo*« so anketiranci v 1% navedli, da bi s seboj v primeru umika iz šolskih prostorov zaradi požara vzeli svojo šolsko torbo.

Potrdila sem, da bi v primeru nepredvidenih okoliščin večina anketirancev resnično zapravljala dragocene sekunde za iskanje in zbiranje nepotrebnih stvari, namesto da bi poskrbeli za hiter in varen umik iz šolskih prostorov.

6.4 Hipoteza št. 4

Tabela 11: 11. vprašanje: "Na katero telefonsko številko bi poklical gasilce?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	3	1	0	3	2	5	2	0	2	18
b)	3	0	0	1	0	0	0	0	1	5
c)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
d)	19	16	23	22	14	21	12	23	19	169

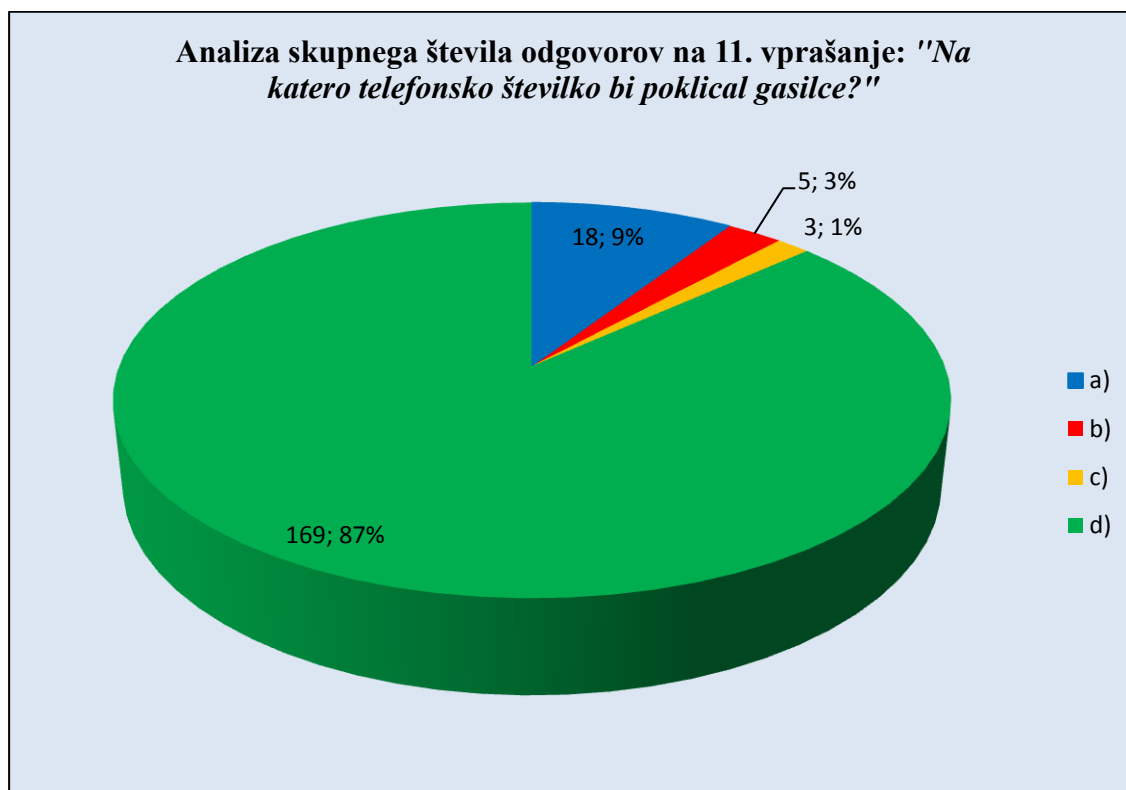
Nabor odgovorov na 11. vprašanje:

- a) 113
- b) 911
- c) 1188
- d) 112

Tabela 12: Analiza skupnega števila odgovorov na 11. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 11. vprašanje: "Na katero telefonsko številko bi poklical gasilce?"
a)	18
b)	5
c)	3
d)	169

Graf 6: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 11. vprašanje

Pričakovala sem, da večina anketirancev pozna telefonsko številko, na katero bi poklicali, če bi potrebovali gasilce. V Sloveniji je ta številka 112, številka centra za obveščanje, kamor javljamo nujne primere. Velika večina anketirancev (87%) pozna številko gasilcev oz. centra obveščanje, deleži so enakomerno razdeljeni po triadah. 9% anketirancev bi v primeru požara poklicalo na telefonsko številko 113, kar je v Sloveniji telefonska številka policije. 1% anketirancev bi poklicalo telefonsko številko splošnih telefonskih informacij 1188. Zanimivo je, da se v anketnem vzorcu kaže vpliv ameriških filmov in računalniških igrice, saj bi 3% anketirancev gasilce poklicalo na telefonsko številko 911, kar je številka klica v sili v Združenih državah Amerike.

Potrdila sem domnevo, da večina anketirancev pozna telefonsko številko, kamor bi poklicali, če bi potrebovali gasilce.

6.5 Hipoteza št. 5

Tabela 13: 6. vprašanje: "Kako bi reagiral, če bi vam učitelj ali učiteljica povedala, da je na šoli požar in vas mora odpeljati na varno?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	0	6	0	1	0	0	3	1	2	13
b)	12	8	19	16	16	23	8	16	18	136
c)	15	2	1	2	0	2	2	3	1	28
d)	1	0	3	6	0	0	1	1	0	12
e)	0	1	1	1	0	1	0	2	1	5

Nabor odgovorov na 6. vprašanje:

- a) Brezglavo bi tekal po razredu in kričal.
- b) Ubogal bi navodila učiteljice.
- c) Zbežal bi skozi okno.
- d) Uprl bi se in počakal na gasilce.
- e) Drugo, kaj: _____.²

Tabela 14: Analiza skupnega števila odgovorov na 6. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 6. vprašanje: "Kako bi reagiral, če bi vam učitelj ali učiteljica povedala, da je na šoli požar in vas mora odpeljati na varno?"
a)	13
b)	136
c)	28
d)	12
e)	5

² Poklical bi starše. Počakal bi. Sam bi poiskal izhod.

Graf 7: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 6. vprašanje

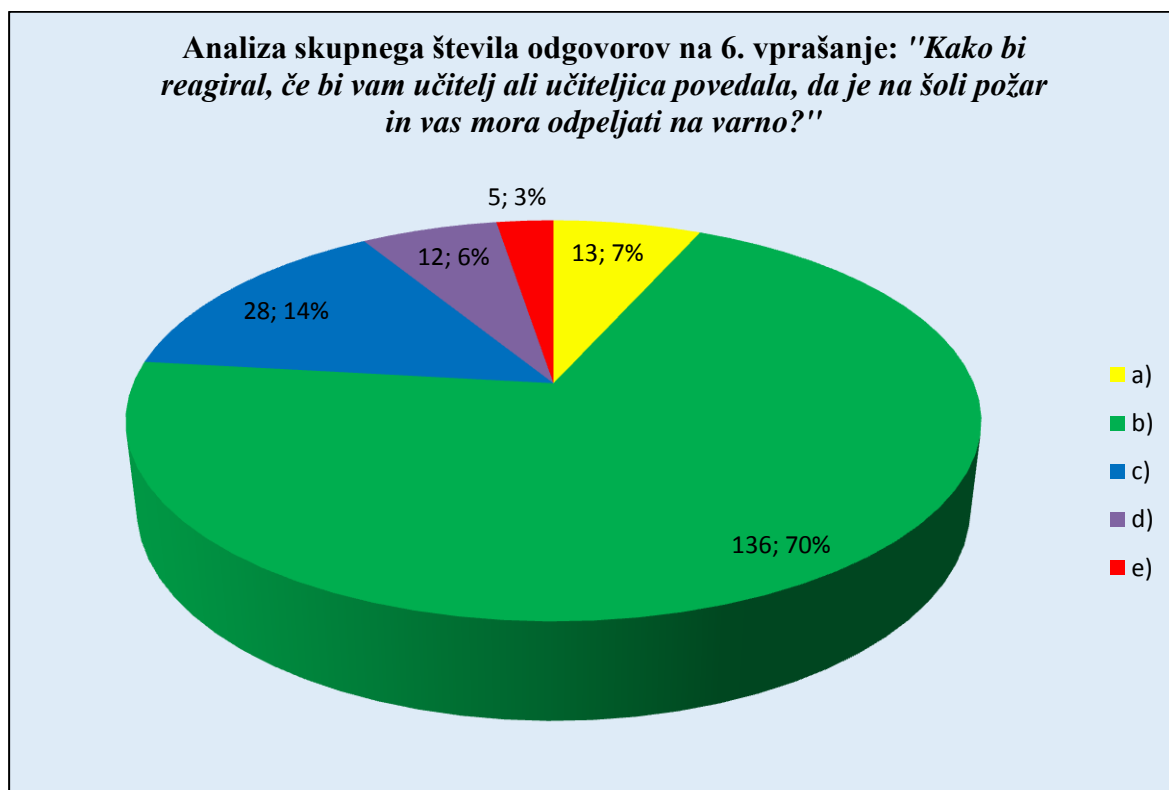

Tabela 15: 13. vprašanje: "Kaj bi naredil, če bi opazil, da na zbirnem mestu manjka tvoj sošolec/sošolka?"

Odgovor	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	VSI
a)	6	0	2	6	4	5	1	3	6	33
b)	0	0	2	3	2	4	2	5	5	23
c)	21	17	18	13	10	17	10	15	7	128
d)	1	0	1	3	0	0	1	0	0	6
e)	0	0	0	1	0	0	0	0	3	1

Nabor odgovorov na 13. vprašanje:

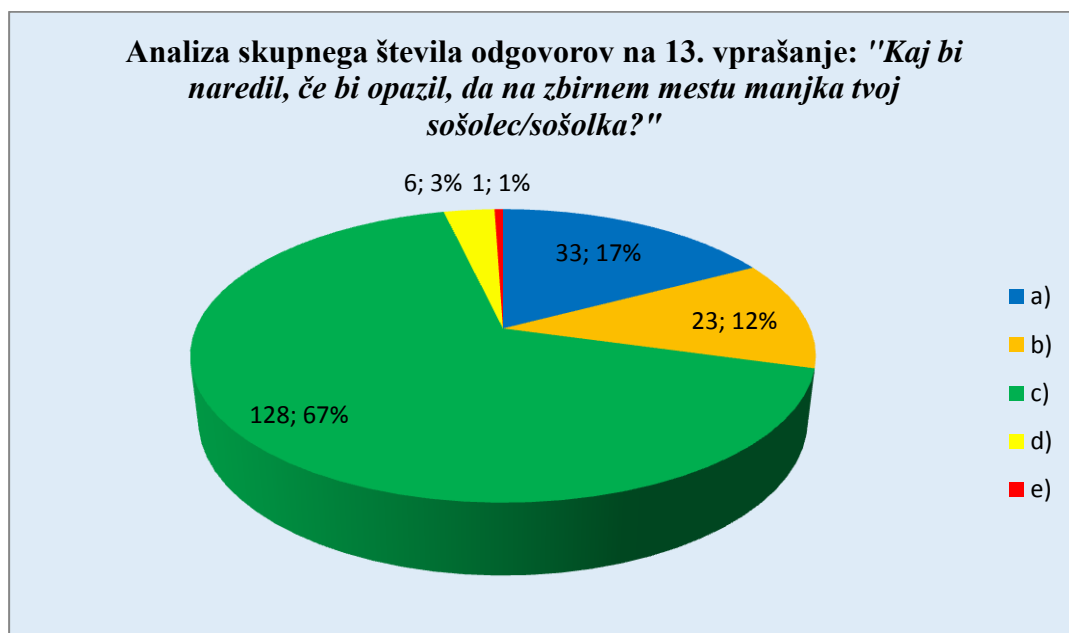
- a) Poiskal bi gasilca in mu povedal.
- b) Hitro bi ga/jo šel sam poiskat.
- c) Povedal bi učiteljici, ki nas je pripeljala na zbirno mesto.
- d) Počakal bi, da ga/jo najdejo.
- e) Drugo, kaj: _____.³

Tabela 16: Analiza skupnega števila odgovorov na 13. vprašanje

Vprašanja	Analiza skupnega števila odgovorov na 13. vprašanje: <i>"Kaj bi naredil, če bi opazil, da na zbirnem mestu manjka tvoj sošolec/sošolka?"</i>
a)	33
b)	23
c)	128
d)	6
e)	1

³ Poklical bi njegove/njene starše. Naredil ne bi ničesar.

Graf 8: Grafična analiza skupnega števila odgovorov na 13. vprašanje

Pričakovala sem, da v primeru umika zaradi nevarnosti učenci ne bi ubogali navodil učiteljice/učitelja. Po svoje bi ravnali tudi v primeru, če bi na zbirnem mestu pogrešili sošolca. Analiza anketnih odgovorov je pokazala, da bi v obeh primerih večina anketirancev ravnala pravilno: 70% učencev bi ubogalo navodila učiteljice ali učitelja, ki je v danem trenutku zadolžen za varen umik in 67 % bi jih učiteljico ali učitelja obvestilo o tem, da pogrešajo sošolca ali sošolko.

Ostali odgovori na 6. vprašanje so deljeni: 14% anketirancev je odgovorilo, da bi v tem primeru zbežali skozi okno, 7% bi brezglavo tekalo po razredu in kričalo, 6% bi v razredu počakalo na gasilce, kot odgovor »Drugo« pa so 3% navedli, da bi: a) poklicali starše, b) počakali v razredu ali c) sami poiskali izhod.

Deljeni so tudi ostali odgovori na 13. vprašanje: 17% bi poiskalo gasilca in mu povedalo o pogrešanem sošolcu, v 12% bi šli sošolca sami poiskat, 3% bi počakali, da sošolca najdejo drugi, kot odgovor »Drugo« pa je 1% anketirancev navedel, da bi: a) poklicali starše sošolca ali b) naredili ne bi ničesar.

Moja pričakovanja tako niso potrjena, kar govori v dobro vseh učencev, ki bi v nujni situaciji ravnali pravilno. Zaskrbljujoč pa je delež vseh ostalih - njihovo nepravilno ravnanje bi ogrozilo njih same in vse ostale udeležence nujnega umika.

7 SKLEP

Rezultati raziskovalne naloge o poznavanju zaščitnih ukrepov v primeru požara na osnovni šoli so spodbudni, čeprav to govori le v dobro vseh učencev, ki bi v nujni situaciji ravnali pravilno. Zaskrbljujoč pa je delež vseh ostalih - njihovo nepravilno ravnanje bi ogrozilo njih same in vse ostale udeležence. Kot rezultat anketiranja predvsem izstopa pomanjkanje skrbi za lastno varnost, ko bi učenci v primeru nevarnosti ravnali po svoje in ne bi sledili navodilom učiteljev.

Razumljivo je, da učenci na začetku šolanja še ne poznajo vseh pravil, ki se jih morajo v nevarnih situacijah držati, zato je naloga šole kot izobraževalne ustanove, da jim ta pravila predstavi in približa. Idealno bi bilo, da bi v primeru požara čisto vsak učenec osnovne šole vedel, kaj naj v tistem trenutku naredi, koga naj uboga ali obvesti in na kak način naj sodeluje, da se bo nevarna preizkušnja srečno iztekla zanj in ostale učence, zaposlene na šoli ter gasilce. Takšno stanje pa lahko dosežemo le z doslednim izobraževanjem in rednimi požarnimi vajami. Domnevam, da bi najboljše rezultate dosegli, če bi izobraževanja izvajali člani gasilskih društev, ki bi predavanja popestrili z lastnimi izkušnjami.

V primeru požara je hitra in predvsem pravilna odzivnost morebitnih udeležencev življenjskega pomena, zato nobeden od rezultatov, prikazanih v raziskovalni nalogi, ni zanemarljiv. Zavedati se moramo, da lahko tudi najmanjša napaka pomeni izgubo življenja učenca, učitelja ali gasilca-reševalca. Naša naloga je, da storimo vse, kar je naših močeh, da se izognemo morebitni tragediji in omejimo materialno škodo.

8 VIRI IN LITERATURA

Glavnik, A., Jug, A. (2010). Priročnik o načrtovanju požarne varnosti. Ljubljana: IZS

Pravilnik o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti (Uradni list RS, št. 70/1996, 5/1997 popravljen)

Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/2007, 34/2011, 101/2011)

Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 32/2011, 61/2011)

Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/2007, 9/2011, 83/2012)

Elektronski viri

- <http://izobrazevanje.rtvsllo.si/?q=e-u%C4%8Denje/po%C5%BEar-ni-red> (dostop 8.1.2015)
- http://www.mi-pa.si/pozar/poz_nacrt.html (dostop 8.1.2015)
- <http://www.servismursec.si/Pages/Po%C5%BEar-ni%20in%C5%BEniring> (dostop 8.1.2015)
- http://www.mi-pa.si/pozar/poz_nacrt.html (dostop 8.1.2015)

PRILOGA

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni, učenci in sošolci!

Pišem raziskovalno nalogo o ozaveščenosti učencev naše šole o požarni varnosti.

Predstavljam vam anketni vprašalnik, s katerim bom pridobila zelene podatke. Prosim vas, da vprašanja natančno preberete in nanje iskreno odgovorite. Podatki naj bodo resnični.

Vprašalnik je anonimen, navedete le razred, ki ga obiskujete.

Pri vsakem vprašanju zgolj obkrožite odgovor, ki se vam zdi ustrezen, ali pa ga napišete na temu namenjeno črto.

Za sodelovanje se vam lepo zahvaljujem!

RAZRED: _____

1. Kaj pomeni ta znak? Obkroži en odgovor.

- a) Prva vrata na levi.
- b) Obvezna smer hoje po hodniku.
- c) Toaletni prostori.
- d) Smer umika do zbirnega mesta v primeru nevarnosti.

2. Kaj pomeni ta znak? Obkroži en odgovor.

- a) Mesto druženja s sošolci med odmorom.
- b) Zbirno mesto v primeru umika iz stavbe zaradi nevarnosti
- c) Pomikaj se proti gneči
- d) Kraj, kjer te opazujejo spletne kamere.

3. Kako bi v primeru požara preveril, če lahko zapustiš razred oz. če je požar pred vrati razreda? Obkroži en odgovor.

- a) Odprl bi vrata in pogledal na hodnik.
- b) Dotaknil bi se vrat in kljuge, ki ne smeta biti vroča in opazoval, ali pod vrati prihaja dim.
- c) Ob vratih bi kričal, dokler me ne bi nekdo slišal in mi povedal, ali je varno.
- d) Po telefonu bi poklical prijatelja v sosednjem razredu, naj preveri.
- e) Drugo, kaj: _____

4. Ali veš, kje se nahaja najbližji gasilni aparat?

- a) DA
- b) NE

5. Ali znaš uporabljati gasilni aparat?

- a) DA
- b) NE

6. Kako bi reagiral, če bi vam učitelj ali učiteljica povedala, da je na šoli požar in vas mora odpeljati na varno? Obkroži en odgovor.

- a) Brezglavo bi tekal po razredu in kričal.
- b) Ubogal bi navodila učiteljice.
- c) Zbežal bi skozi okno.
- d) Uprl bi se in počakal na gasilce.
- e) Drugo, kaj: _____

7. Kaj moraš v primeru umika zaradi požara nujno odnesti s seboj iz šole? Obkroži en odgovor.

- a) Svojo malico.
- b) Oblačila in telefon.
- c) Ničesar nujno ne potrebujem.
- d) Vse svoje stvari
- e) Drugo, kaj: _____

8. Kdo je po tvojem mnenju odgovorna oseba na šoli za ukrepanje v primeru požara?

Obkroži en odgovor.

- a) Ravnatelj.
- b) Hišnik in dežurni učenec.
- c) Vodja gasilcev.
- d) Starši.
- e) Drugo, kaj: _____

9. Ali poznaš pojem »evakuacija«?

- a) DA
- b) NE

10. Ali bi prepoznal šolski zvočni znak za požarni alarm?

- a) DA
- b) NE

11. Na katero telefonsko številko bi poklical gasilce? Obkroži en odgovor.

- a) 113
- b) 911
- c) 1188
- d) 112

12. Koga bi najprej obvestil, če bi v šoli opazil požar? Obkroži en odgovor.

- a) Svojo učiteljico oz. razredničarko.
- b) Prvo odraslo osebo, ki jo najdem.
- c) Poklical bi gasilce.
- d) Šel bi v tajništvo in poklical starše.
- e) Drugo, kaj: _____

13. Kaj bi naredil, če bi opazil, da na zbirnem mestu manjka tvoj sošolec/sošolka?

Obkroži en odgovor.

- a) Poiskal bi gasilca in mu povedal.
- b) Hitro bi ga/jo šel sam poiskat.
- c) Povedal bi učiteljici, ki nas je pripeljala na zbirno mesto.
- d) Počakal bi, da ga/jo najdejo.
- e) Drugo, kaj: _____

ŠE ENKRAT HVALA ZA SODELOVANJE!